

Sokolí farma ČEZ: Letos se do světa rozletí dalších dvaadvacet mládát

21.6.2024 - Ota Schnepf | Skupina ČEZ

„Co mne obzvláště potěšilo, byl návrat sokolího páru na chladicí věž v Elektrárně Pruněrov. Vloni někdy koncem května zmizel, aniž by zahrázil, přestože se v této lokalitě zdržoval minimálně od roku 2006 a po instalaci budky v roce 2013 zde pak vyvedl celkem 17 mládát. Třikrát sice bylo zahrázání neúspěšné, ale pár vždy v lokalitě zůstal. Letos si to ovšem vynahradil hned třemi potomky,“ říká ornitolog Václav Beran, jinak také zoolog a kurátor sbírky Muzea města Ústí nad Labem a výzkumný pracovník ALKA Wildlife, o. p. s. Podle něj se ovšem letos opět nezadařilo samci Ledvíkovi a samici Rex z chladicí věže Paroplynového cyklu Počerady. „Zatímco vloni zmizela kromě nich i vejce, zbylo jen pár drobných skořepin, letos pro jistotu nezahrázili vůbec. Jak ale dokazují fotky z fotopasti, v budce se stále zdržují. To samé platí o páru z Elektrárny Tušimice, také on je na místě, ale bez snůšky vajec a tudíž i mladých.“

Další severočeské sokolí páry ornitologa Berana již neklamaly. V budkách na chladicích věžích v elektrárnách Pruněrov a Ledvice okroužkoval 2x trojčata, stejně tak i na komíně v Teplárně Trmice. Na ochozu komína bývalé výtopny ČEZ Teplárenské v Probošově přišly na svět již tradičně čtyřčata. Celkem se tak za dalším sokolím dobrodružstvím rozletí 13 mládát.

„Aby byl výčet sokolí farmy Skupiny ČEZ kompletní, musíme k nim ještě přidat dvojčata z Elektrárny Dětmárovice, trojčata z Jaderné elektrárny Dukovany, jde o nový pár po úhynu samice, a jedináčka z Jaderné elektrárny Temelín. V areálu společnosti Energotrans v Třeboradicích u Prahy trojčata. Zde si po úhynu samce našla jeho neznačená partnerka už vloni mladšího náhradníka s vysílačkou a letos se jim poprvé zadařilo,“ doplňuje Václav Beran s tím, že jedinou neobsazenou lokalitou je stále Elektrárna Poříčí. „Sem si zatím sokoli cestu nenašli, byť kdysi nad elektrárnou přelétávali. Budka tudíž slouží opět poštolkám.“ Jedinou letošní neznámou podle ornitologa zůstává stále mělnická lokalita, kde sokolí pár hnízdí na komínu Teplárny Energotrans. „Zatím zde ale vždy měl minimálně jedno mládě. Vejce tam byla i letos, ale samice vždy seděla v budce tak, že nebylo nic kolem ní vidět. Teď už tomu nechávám volný průběh, tak uvidíme.“

Skupina ČEZ patří mezi průkopníky ochrany sokola stěhovavého v průmyslových lokalitách. Energetická společnost byla vůbec první v České republice, kdo začal s ornitologií spolupracovat na umístění hliníkových sokolích budek na výškových elektrárenských či teplárenských stavbách. Stalo se tak v roce 2011, kdy byla první budka umístěna na ochozu chladicí věže v Elektrárně Tušimice. Ornitologové z Alka Wildlife mají podporu vedení společnosti od samého začátku projektu, který se během dvanácti let dostal z pokusné fáze až na úroveň jakési stabilní „sokolí farmy“. Výroba a instalace budek přitom probíhá v režii ČEZ. Ornitologům je pak umožněn vstup do provozů za účelem monitoringu sokola stěhovavého, včetně umístění fotopastí a kroužkování narozených mládát.

V době zahrázání jsou utlumeny i veškeré aktivity spojené s výškovými stavbami s budkami. Výjimka by pouze nastala v případě, kdyby byly nějakým způsobem ohroženy bezpečnost a zdraví zaměstnanců či vlastní provoz elektráren a tepláren. Na případný nákup fotopastí, speciální optiky, cestovní náklady a podobně přispívá ornitologům z ALKA Wildlife Nadace ČEZ v rámci grantu Podpora regionů. V období let 2015 – 2024 se jednalo o celkem 2 053 000 korun.

V současné době již evidují ornitologové více než 130 sokolích párů v celé ČR, z toho 11 na

výškových stavbách Skupiny ČEZ.

<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/sokoli-farma-cez-letos-se-do-sveta-rozleti-dalsich-dva-advacet-mladat-192459>